

PFU-SAK NR. 277/11

KLAGER: Old Hogs MC Moss v. Jan Bareksten
ADRESSE: Dronningveien 47, 1550 Hølen
TELEFON:
PUBLIKASJON: Moss Avis (nett og papir)
PUBLISERINGSDATO: 22.07.2011
STOFFOMRÅDE: Kriminalitet
GENRE: Nyhetsartikkel
SØKERSTIKKORD: Kildekritikk, saklighet og omtanke, identifisering, bildebruk
REGISTRERT: 23.10.2011
BEHANDLET I SEKR.: 25.10.2011
BEHANDLES I PFU: 24.01.2012
FERDIGBEHANDLET: 24.01.2012
BEHANDLINGSTID: 91 dager
KLAGEGRUPPE: MC-klubb
PFU-KONKLUSJON:
HENVISNING VVPL.:
RETTSBEHANDLING:
OMTALE/ANONYM.:
MERKNADER:

SAMMENDRAG:

Moss Avis bragte fredag 22. juli en nyhetsartikkel med tittelen «**Professor som følger de kriminelle MC-miljøene er ikke i tvil: - Stopp MC-arrangementet**». Artikkelen ble også publisert på avisens nettside. Oppslaget er illustrert med et bilde som ifølge billedteksten er fra et tidligere MC-treff i Fredrikstad, der «**blant annet Hells Angels [var] godt synlige i bybildet**». Det står Hells Angels på vesten til en av mennene på bildet. I artikkelens ingress står det:

«Professor Petter Gottschalk har fulgt MC-miljøene i Norge i mange år. Nå ber han Våler kommune gjøre alt i deres makt for å stoppe MC-treffet i august.»

Og videre i brødteksten:

«- Det er ikke tvil om at det er kriminelle som står bak MC-treffet i Våler, sier Gottschalk når han hører at Old Hogs er med som arrangør. Han er professor ved BI og har forsket på både mafia og MC-kriminalitet.»

Videre i artikkelen utdyper Gottschalk hvorfor og hvordan han mener kommunen bør stoppe treffet.

KLAGEN:

Klager er Old Hogs MC, som skriver at påstanden fra Gottschalk er «sterkt diskriminerende, stigmatiserende, ærekrenkende og ikke minst fullstendig usant. I Old Hogs MC Moss er det

ingen medlemmer (...) som har kriminelt rulleblad (...), ei heller bøtelagt for "mindre forseelser". Når Moss Avis publiserer en artikkel som dette, er det et sterkt overgrep av en gruppe mennesker som har den ting felles at de er med i MC-klubb (...).»

Klager anfører at påstandene også går utover deres familier, kollegaer og venner. Videre står det:

«Det burde vært en smal sak for Moss Avis å sjekke faktiske forhold (kriminelle rulleblad etc.), istedenfor å ukritisk å publisere uttalelser fra en professor med heller dårlig omdømme, som stigmatiserer en hel gruppe mennesker uten å kunne føre fnugg av bevis. (...) I tillegg er bildebruken særdeles spekulativ, da det ikke publiseres bilder av Old Hogs MC Moss, men av (...) president i Hells Angels MC Norge. Denne bildebruken oppfattes som klart myntet av Moss Avis for å "kriminalisere" Old Hogs MC Moss, for å forsterke artikkelens budskap.»

Det vises til redaktøransvaret, samt til brudd på Vær Varsom-plakatens bestemmelser om kildekritikk, saklighet og omtanke, varsomhet ved identifisering, og ved bildebruk i annen sammenheng enn den opprinnelige, vern om fotografiets troverdighet og aktsomhetskrav ved bruk av bilder.

TILSVARSRUNDEN:

Moss Avis legger ved en nyhetsreportasje fra 29. august 2011, der medlemmer av Old Hogs MC Moss tilbakeviser påstandene om at klubben skal være kriminell (vedlagt tilsvaret). Videre skriver avisen at den påklagede artikkelen er en oppfølging av en foregående artikkel (vedlagt tilsvaret), der «leder for den sentrale etterforskningsenheten ved Østfold politidistrikt (...) fortalte at Old Hogs er en MC-klubb innenfor nettverket til Hells Angels. (...) Han påpekte også at MC-treffet bidro til å samle de elementene politiet ikke ønsket å se samlet i Østfold». Avisen understreker at de to artiklene henger sammen, og skriver:

«Jan Bareksten hevder i sin klage at Gottschalk ikke en gang har troverdighet i politiet. I den forbindelse ønsker vi å påpeke at professor Gottschalk jevnlig brukes som gjesteforeleser ved politihøgskolen. (...) Han har i tillegg skrevet to av lærebøkene som benyttes. (...) Moss Avis brukte ham for å få et nyansert bilde av MC-klubben. Vi mener dette underbygger at professor Gottschalk er en relevant og god kilde for oss i denne sammenheng.»

Avisen avviser brudd på VVP punkt 3.2. om kildekritikk, og skriver:

«Verken i overskrift eller inngress omtales Old Hogs som kriminelle. Det gjøres i brødteksten, og det kommer fra en åpen og informert kilde.»

Videre viser avisen til at rulleblad er unntatt offentligheten, og at Old Hogs MC Moss ikke opererer med offentlige medlemslister. Når det gjelder bildebruken, skriver avisen:

«Bildet viser personer som offentlig og åpenlyst viser sin tilhørighet til Hells Angels og Chopper Freaks (...). Moss Avis omtaler et arrangement som ennå ikke har funnet sted. Bildet er valgt fordi det viser hvem som tidligere har dukket opp på lignende arrangement i Østfold, og som kilden forteller kommer til å dukke opp denne gangen (...). Det står også i bildeteksten hvor og når det er tatt (...).»

Klageren fastholder sin kritikk av avisens kildebruk, og skriver om Gottschalk:

«[H]an er meget ensidig og dømmende mot et samlet MC-miljø i sine skriverier. Og helt ute å kjøre når han påstår at for eksempel Hells Angels og Bandidos er uvenner. (...) En slik påstand viser klart hvor lite innsikt Prof Gottschalk har i MC-miljøet (...).»

Når det gjelder påstanden om at klubben er kriminell, etterlyser klager «håndfaste bevis (...) eller et dementi». Klager skriver:

«Husk at Moss Avis er en lokalavis, og medlemmene i Old Hogs MC er lokalpersoner i lokalmiljøet (...).»

Det vises også til flere kontroversielle uttalelser fra Gottschalk. Når det gjelder hvem som er medlemmer i klubben, skriver klager at det bare er for redaktøren å spørre, det vises også til at flere medlemmer er navngitt i artikler relatert til det omtalte treffet. Klager skriver:

«Moss Avis tok seg simpelthen ikke tid til mer enn ett kildevalg: En professor fra BI med dårlig rykte (...).»

Klager fastholder også at det er «søkt og spekulativt» å bruke bilde av Hells Angels-medlemmet, da denne klubben ikke er med å arrangere treffet. Slik klager ser det, brukes bildet for å «forsterke artikkelens budskap om et "kriminelt MC-treff"».

Moss Avis presiserer at Gottschalk ikke er eneste kilde i artikkelen, men at også lederen for den sentrale etterforskningsenheten ved Østfold politidistrikt, blir gjengitt. Avisen påpeker at de medlemmene som navngis, selv stiller opp i en oppfølgingsartikkel 29. august, 2011, der de «tilbakeviser at dette MC-miljøet er kriminelt». Avisen skriver:

«Old Hogs har derfor fått anledning til å komme til orde i den grad vi har fått dem i tale. Vi vil ellers påpeke at Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon, KS, har rådet medlemmene sine til å si nei til denne type arrangementer. For oss som lokalavis er det derfor naturlig å stille spørsmål ved denne typen arrangementer.»